PROGRAMMA PROEFDIERKUNDE

Keuzevak 2de + 3de jaar Biomedische laboratoriumtechnologie
Micro-credential proefdierkunde niv B biotechnicus
Conform wetgeving KB 29-5-2013, opleiding geaccrediteerd door de bevoegde FOD en Vlaamse Overheid

Erasmushogeschool Brussel

Docent: Jolien De Munck, jolien.de.munck@ehb.be

Les	Onderwerp	Aantal uren		Opmerkingen
1	**Inleiding** 1) Overzicht programma 2) Categorieën 3) Doel proefdierkunde, definities proefdier – dierproef **Geschiedenis** van het proefdiergebruik Huidige evolutie, **principe van de 3 V's**: Vervangen, Verminderen, Verfijnen **Wetgeving** en reglementering betreffende dierproeven 1) Categorieën 2) Ethisch commitee en dierenwelzijnscel Cijfers proefdiergebruik	2u HC	Les 1: di. 22/9/2026 (10-12u)	
2	**Ethiologie en dierenwelzijn** 1) Definitie en parameters 2) Evaluatie en classificatie van de graad van stress, pijn, lijden en letsels bij proefdieren 3) Humane eindpunten	2u HC	Les 2a+2b: do. 24/9/2026 (10-12u en 13-15u)	

	Ethiek en dierproeven : 1) Biocentrische versus antropocentrische benadering 2) Werking van de ethische commissie, ethische matrix 3) Ethisch dossier – welzijnsdagboek	1u BZS + 2u HC		BZS: doornemen van hoofdstuk over ethiek **voorafgaand de les**
3+4	**Zoötechniek van de verschillende soorten proefdieren** **Biologie, fysiologie (voortplanting) en ethologie** 1) Soorten, rassen en stammen 2) Manipuleren en immobiliseren van proefdieren 3) Anatomie 4) Voortplanting; seksen van dieren 5) Ethologie 6) Pathologie en dierenziekten			
	Te kennen: muis, rat , hamster, cavia, konijn, varken	3u HC	Les 3: di. 29/9/2026 (9-12u)	
	Noties bij : gerbil, kat, hond, kleine herkauwers, kip, amfibieën en vissen	2u BZG + 2u HC	Les 4: do. 01/10/2026 (9-13u)	BZS: Elke groep van studenten krijgt een proefdier toegewezen. Op basis van een hoofdstuk over dit proefdier, dienen zij dit voor te stellen aan hun medestudenten a.d.h.v. presentatie (**tijdens de les**)
	+ 2u begeleidde zelfstudie: Virtuele dissectie van de rat – focus anatomie, toedieningsvormen (bv. injecties) en bloedafname, hechtingen	2u BZS		**Zelfstandig** doornemen van lesmateriaal, ondersteund door video's en foto's
5	**Hygiëne**: Ontstaan van een besmetting (besmettingsroutes) en voorkomen van besmetting (personen, dieren, materialen, dierenlokalen)	2u HC	Les 5: di. 06/10/2026 (10-12u)	

	Microbiologisch kwaliteitsbeheer van proefdieren Gnotobionten, SPF-dieren, barrièresystemen, health monitoring **Zoönose, allergieën, en algemene veiligheid van het personeel, preventie** **Afvalbeheer**			
6	**Opvolging, verzorging, huisvesting, voeding, omgevingsverrijking en transport van proefdieren**	2u HC	Les 6: do. 08/10/2026 (10-12u)	
7	**Anaesthesie, analgesie en post-operatoire verzorging** Theorie: Lokale anaesthesie, analgesie Algemene anaesthesie via injectie, inhalatie	2u HC	Les 7: di. 13/10/2026 (10-12u)	
8	**Genetische standaardisatie en kwaliteitsbewaking**: Inteeltstammen, F1-Hybriden, outbred-strains, transgene dieren	3u HC	Les 8: do. 15/10/2026 (9-12u)	
9	**Experimentele technieken** : theorie + video's Deel 1 - Manipuleren en immobiliseren van proefdieren - Instrumentarium - Asepsie / steriel werken - Toedieningstechnieken van stoffen: cutaan, enteraal, parenteraal - Bloedafname - Verzamelen faeces, urine en andere lichaamsvloeistoffen	2u HC + 3u practicum	Les 9: di. 20/10/2026 (10-12u en 13-16u)	Handelen, injecties en hechten op fantoom

10	**Experimentele technieken** : theorie + video's Deel 2 - Klassieke interventies - Diermodellen	3u HC	Les 10: do. 22/10/2026 (9-12u)	
11	**Euthanasie** : Ethisch verantwoorde farmaco-chemishe en fysische methodes **Alternatieven voor dierproeven:** overzicht methodes + video **Experimental design en validatie van proeven**	1u HC 1.5u HC 0.5u HC	Les 11: di. 10/11/2026 (10-12u)	
	Herfstvakantie			
12	**Casuïstiek – praktijkvoorbeelden**	2u HC	Les 12: do. 12/11/2026 (10-12u)	
12	**Practicum** Anatomie van de muis / rat + handelingen en chirurgische technieken: injecties, hecht-technieken	Geïntegreerd in de lessen en tijdens het bezoek aan het animalarium		
13	**Rondleidingen** Bezoek aan de proefdierfaciliteit VUB (Prashant Kadam) + incl. kennismaking met manipulaties, equipment voor injectietechnieken, bloedafname, anaesthesie, identificatie Medische Beeldvorming ICMI – VUB (Janik Puttemans)	2u externe activiteit 1u externe activiteit	Nog te bepalen, na herfstvakantie Nog te bepalen, na herfstvakantie	

Totaal:	Begeleidde zelfstudie (BZS): 5u Hoorcollege (HC): 29u Practicum: 3u Externe activiteit: 3u **= 40u**